

MAG.

1824

BIBLIOTEKET  
VEGDIREKTORATET

MAG.

# Loo,

angaaende

B e i v æ s e n e t.

---

Gothenborg den 28. Juli 1824.

---

C h r i s t i a n i a.  
Trykt hos Chr. Grøndahl.

34:351.811  
N

34: 351.811

N

MAG.

Norge

[Lov om veivesenet (1824)]

*Bader Johannsen*

BIBLIOTEKET  
VEGDIREKTORATET

**Lov,**

MAG.

angaaende

**B e i v æ s e n e t.**

---

Gothenborg den 28. Juli 1824.

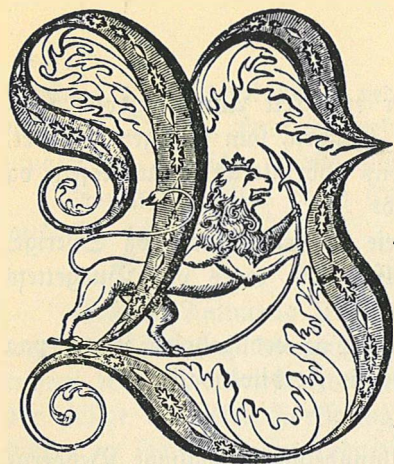
---

Christiania.  
Trykt hos Chr. Grøndahl.

BIBLIOTEKET  
VEGDIREKTORATET

1881

Nas & Wahl's Boktrykkeri : Oslo



# Ri Carl Johan, af Guds Naade Konge til Sverige og Norge, de Gothers og Wenders;

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 19de Juli dette Aar, saalydende:

## Første Capitel.

Almindelige Forskrifter om Veie, Broer, Veies Inddeling og Opshynet dermed.

### §. 1.

De offentlige Veie skulde inddeles i 2de Classer:

- 1) Hovedveie, hvortil regnes alle de Veie, som forbinde Norge med Sverige, eller et Stift med et andet, eller som føre fra en Kjøbstad til en anden, eller som tjene et Amt, Fogderie eller Sorenskriverie, som Veie til en Kjøbstad eller Ladested.
- 2) Bygdeveie, hvortil henhøre de mindre Veie, saasom Kirkeveie, Thingveie og deslige.

### §. 2.

Naar nye Hovedveie anlægges og Broer paa samme opføres eller istandsættes, skulde de dertil medgaaende Omkostninger i Almindelighed udredes ved Ligning paa vedkommende Amts Matriculskyld, dog under følgende nærmere Bestemmelser:

- a) Skulde disse Omkostninger opløbe til en saa høi Sum, at det efter Amt

mandens Skjon vilde blive for trykkende for et enkelt Amt at udrede samme, gjøres derom underdanigst Indstilling til Kongen, som bevilger Beløbet, enten i det Hele, eller for Endeel, forskudsvis udbetalt af Statscassen, og derefter udlignet paa hele Rikets Matriculskyld.

- b) Omkostningerne paa nye Communications-Beie imellem Norge og Sverige, udredes af Statscassen, efter de Bestemmelser, som tages ved Budgettets Forfattelse.
- c) Hvor det hidtil har paaligget Private, at opføre og vedligeholde Broer paa offentlige Beie, skal det dermed fremdeles have sit Forblivende.

§. 3.

Vedligeholdelse af oparbejdede Beie skal i Almindelighed paaligge Beboerne i det District, gjennem hvilket Beiene ere anlagte; dog skulle de Bekostninger, som medgaae til at vedligeholde særdeles vanskelige og afsides liggende Stykker af Hovedveie, udredes paa samme Maade, som i henseende til nye Beie i §. 2. er foreskrevet.

§. 4.

Amtmændene skulle bestyre Veivæsenet i de Amter, hvor de ere ansatte. Til Hjælp ved Bestyrelsen, kunne de antage een eller flere Veinspecteurer, hvilke de ere berettigede til at affledige.

§. 5.

Under ovennævnte Foresatte skulle Lensmændene besørge Veiarbeidet udført, hver i sit District, og iøvrigt paasee, at Roderne efterkomme alt, hvad der, ifølge denne Lov paaligger disse.

§. 6.

Paa Reiser i Veivesenets Anliggender tilstaaes Godtgjørelse for den brugte Skjds (Amtmanden for det Antal Heste, som ved Lov om Skjdsvæsenet er bestemt for Generalveimesteren), og desuden i Diætpenge: for Amtmanden, naar Reisen er over 1 Miil fra hans Hjem, 2 Spd. dagligen, og for Veinspecteuren, der iøvrigt ingen Gage nyder, 1 Spd. dagligen, det sidste uden Hensyn til Veiens Længde.

Lensmændene tilstaaes, istedetfor Diætpenge, en aarlig Gratification, som af Amtmanden bestemmes indtil 16 Spd.

§. 7.

De nuværende med Kongelig Bestalling forsynede Veimestere beholde deres hidtil havte Gage. Dog paaligger det dem, fremdeles for deres Embedstid at

forestaae det Videnskabelige ved Veie og Broebyggnings-Arbeidet, enhver i sit hidtil havte District, samt at meddele Overøvrighederne de Betænkninger og Oplysninger, som af disse maatte blive dem affordrede.

For øvrigt blive deres Pligter at bestemme ved Instrurer, som af Kongen meddeles dem.

#### §. 8.

Enhver Amtmand skal snarest muligt foranstalte en nøiagtig Fortegnelse optaget over samtlige offentlige Veie i Amtet, med Forslag om, til hvilken Klasse enhver Veie (§. 1.) efter dens Natur og Besskaffenhed bør henhøre. Fortegnelsen bør tillige indeholde Forklaring, om noget Veistykke er saa vanskeligt at vedligeholde, og saa langt fra beboet Egn beliggende, at dets Vedligeholdelse ikke uden Ubillighed kan paalægges vedkommende District, fremdeles om hvilke Broer og Sundsteder der findes i Districtet, samt om hvorvidt Broe og Sund-Told erlægges, og efter hvilken Tært.

Disse Oplysninger, ledsagede af Amtets civile Embedsmænds Erklæringer, indsendes til vedkommende Regjerings-Departement, som udvirker Kongelig Resolution for, til hvilken Klasse enhver af Amtets offentlige Veie skal henhøre.

#### §. 9.

Denne Resolution besørger Amtmanden offentligen kundgjort, og lader derefter forfatte Forslag til hvert Thinglaugs Inddeling i visse Noder, af hvilke enhver tildeles sit bestemte Stykke af de gjennem Thinglauget løbende Veie. Disse Forslag bedømmer Amtmanden, efter derover at have hørt de underordnede Embedsmænd og andre Sagkyndige, og bestemmer derefter, hvorledes med denne Inddeling bør forholdes.

Klager over formeentlige Forurettelser ved Inddelingen, afgjøres ved Kongelig Resolution

#### §. 10.

Skulde det findes, at et Thinglaugs Indvaanere uforholdsmæssigen ved Veiarbeide ville blive betyngede, fremfor de tilstødende, enten derved, at saamange flere Hovedveie gaae igjennem Thinglauget, eller at en Hovedvei gjennemskjærer samme i en saa meget længere Strækning, eller at Thinglaugets Befolkning er ringe, saa er Amtmanden bemyndiget til, at jevne Uligheden, ved at henlægge en eller flere Noder af et Thinglaug til Veiarbeide i et andet, om endog i et andet Fogderie, hvor disses Grenser støde sammen, dog at de Noder, som saale-

des paalegges Veiarbejde i et fremmed Thinglaug, tildeles de samme nærmest liggende Veistykker.

## §. 11.

Naar det i §. 9 omhandlede Forslag af Amtmanden er approberet, skal det enhver Nøde tildeelte Veistykke fordeles paa de enkelte Gaardbrugere i Noden, saaledes, at enhver Gaard eller Gaardepart erhoder sit afmaalte Stykke, hvilket det derefter paaligger Gaarden at istandsætte og vedligeholde.

## §. 12.

For Veistykkernes rigtige Fordeling i Noden, skal fornemmeligen lægges til Grund Brugenes Størrelse og Godhet, med Hensyn til Udsæd, Creaturhold m. m. De til enhver Nøde henlagte Brug skulle inddeles i 6 forskellige Classer fra No 1 til 6.

I overensstemmelse med denne Classification tildeles ethvert Brug en bestemt Deel af Nodens Veistykke, og de Brug, der henhøre til en og samme Classe, bidrage til Beiens Vedligeholdelse i lige Forhold.

Forholdet mellem hver Classe bliver saaledes, at et Brug, der er sat i første Classe, faaer 6 Dele, et Brug i anden Classe 5 Dele, og saa fremdeles, indtil sjette Classe, der altsaa faaer  $\frac{1}{6}$  imod et Brug i første Classe. Ved Delingen skal ikke alene Veistykkernes Længde, men deres Beskaffenhed, med Hensyn til den større eller mindre Vanskelighed, der er forbunden med sammes Istandsættelse og Vedligeholdelse saavel Vinter som Sommer, komme i Betragtning.

## §. 13.

Brugenes Classification og Beiens Deling foretages af vedkommende Gaardeiere eller Brugere.

Kunne disse ikke derom forenes, inden saadan Tid som Amtmanden bestemmer, besørger Classificationen og Beiinddelingen udført af Veibestyrelsen paa Nodens Bekostning, hvormed det da skal have sit Forblivende.

Gierne eller Brugerne af Gaarde eller Gaardepartier, der henhøre til en og samme Classe, afgjøre ved indbyrdes Overenskomst, eller hvis denne ei kan opnaaes, ved Lodtregning, hvilke Veistykker der skal tilfalde ethvert Brug af de ved Deidelingen til een Classe henlagte.

## §. 14.

En vis Sum, som Amtmanden, efter foregaaende Overslag, anseer fornøden

til Veies og Broers Istandsættelse i det kommende Aar, skal hvert Aar forskuds-  
viis udlignes paa Matriculskulden, og indkræves med Skatterne.

§. 15.

Til Veies Omlægning og Forandring eller til Opførelse af Broer, hvor  
saadanne ikke før have havt Sted, maa i ethvert enkelt Tilfælde ikke anvendes  
en større Sum end 400 Speciesdaler, uden at derom tages Beslutning af en sam-  
let Commission, bestaaende af Amtmanden, vedkommende Foged og Sorensskriver,  
samt Lensmanden og 3de Rodemestere i det District, hvor Veien eller Broestedet  
er beliggende.

## Andet Capitel.

### Om Veies Indretning, Oparbejdelse og Vedligeholdelse.

§. 16.

Alle nye Veie skulle, hvor Bakker og andre Naturhindringer ei forbyde det,  
anlægges i lige Linier eller regulaire Buer. Saavel de hidtil anlagte som nye  
Hovedveie skulle i Almindelighed være 8 Alen brede indenfor Grøfterne, dog  
med følgende Undtagelser:

- 1) Hvor en allerede ved denne Lovs Kundgjørelse oparbejdet Veie har en større  
Bredde, bør denne fremdeles beholdes, saafremt saadant efter anstillet Un-  
dersøgelse af Veibestyrrelsen findes nyttigt eller nødvendigt.
- 2) Hvor en oparbejdet Veie derimod har en mindre Bredde, dog ikke under 7  
Alen, kan det, naar sammes Udvidelse skulde være forbunden med betydelig  
Bekostning eller mange Vanskeligheder, dermed have sit Forblivende.
- 3) Hvor en Veie har Sving, bør dens lovbestemte Bredde gives en efter Veie-  
bestyrrelsens Skjøn passende Udvidelse.

§. 17.

Bygdeveie, som ikke ere blot Rideveie, skulle i Almindelighed være 6 Alen  
brede.

§. 18.

Alle Hovedveie skulle, hvor saadant ansees nødvendigt, være forsynede med  
Grøfter, der ere tilstrækkelige til at skaffe Vandet Afløb.

Hvor Veien gaaer over Fjeld eller løs Jord, bør den afmærkes med Stene,  
Pæle eller andre tydelige og varige Kjendemerker.



Uden Tilladelse af Veibestyrelsen, maa ingen Bygning opføres den yderste Grøfterand nærmere end 6, og intet Gjerde nærmere end 1 Alen.

## §. 19.

Hvorvidt Bygdeveie bør forsynes med Grøfter, berøer paa vedkommende Veibestyrelse at afgjøre efter de locale Omstændigheder.

## §. 20.

Det, som ved Grøfternes Gravning eller Rensning opkastes af disse, og ei til Veifjeld er tjenligt, maa henlægges paa den Side af Grøften, der vender fra Veien.

## §. 21.

Til Fjeld paa Veie skal i Almindelighed bruges Grus, grov Sand og Smaastene; anden Slags Fjeld maa ikke anvendes uden paa Steder, hvor Veibestyrelsen dertil har givet speciel Tilladelse.

Handler nogen herimod, eller henføres Halm, Høvelstiser, Skarn eller deslige paa Veien, skal det Henkastede foranstaltes bortført af Rodemesteren paa den Skyldiges Bekostning.

## §. 22.

Findes ved Siden af en offentlig Veie saadanne Fordybninger, hvoraf Fare for Rejsende med Grund kan befryktes, bør ved Veikanten foranstaltes opført en Mur med Afløbshuller i, eller Rækværk, eller store Stene, eller plantes Trær.

## §. 23.

Anlæg af nye Hoved- og Communicationsveie høre under Regjeringens Bestemmelse. I ethvert Tilfælde hvor Omkostningerne blive at utrede ved Ligning paa hele Rigets Matrikulfjeld, eller af Statscassen, udføres Arbeidet paa den Maade, som Regjeringen fastsætter.

## §. 24.

Hvorvidt Anlæg af nye Bygdeveie bør foretages, bestemmer Amtmanden, efterat han i ethvert Tilfælde har indhentet Oplysning om, at Almuen ønsker sli-  
ge Veie, og anseer dem tjenlige. Omkostningerne udredes af vedkommende Bygd.

## §. 25.

Enhver er pligtig at afstaae den fornødne Grund, saavel til Veies Anlæg, som til at give de nuværende Veie og Grøfter den lovbestemte Bredde mod Godtgjørelse, som saafremt mindelig Forening ikke kan opnaaes, eller den fordrede Erstatning er over 30 Speciesdaler, bestemmes ved lovlig Taxation, førend Anlæg-

get skeer. Den bør holdes paa Aastedet, naar Jorden er fri for Snee, og vedkommende Eier eller Bruger, samt den der efter Amtmandens Foranstaltning møder paa det Offentliges Begne, gives 8 Dages Barsel. Ved Tarens Bestemmelse bør Jordens større eller mindre Frugtbarhed, fordeeltige eller slette Beliggenhed og dens Værdie i Forhold til Jorder af lignende Størrelse og Beskaffenhed i samme Egn, tages i nøieste Betragtning.

Naar Jord i forommeldte Viemed afgives af Statens eller beneficeret Gods, tilfalder Godtgjørelsen i første Tilfælde Statscassen, i sidste det beneficerede Godeses Fond, hvorimod daværende Opsidder nyder saa stort Afslag i de aarlige Afgifter som Renter af Erstatningssummen beløber, beregnet til 4 pCt.

Anlægges ny Wei over Jord, som privat Mand har bortleiet, tilfalder Erstatningen Grundeieren, som derimod er pligtig at give Leieren, for dennes Besiddelsestid, en aarlig Godtgjørelse, der bestemmes til 4 pCt. af Erstatningssummen.

§. 26.

Den Gamle Wei skal, naar den tilfalder den, der maa afgive Jord til en ny, beregnes efter Arealindhold og Jordens Beskaffenhed.

§. 27.

Hvis Gjerder, formedelt Veies Anlæg eller Forandring, maae opføres, borttages eller flyttes, skal Erstatning for det Tab eller de Omkostninger, saadant medfører, særskilt beregnes og godtgjøres Eieren.

§. 28.

I Skov og udyrket Mark, maa Steen, Gruus, Jord og Sand til Veies Anlæg eller Istandsættelse tages, hvor saadant nærmest Veien er at faae, og uden Skade for Eieren eller Brugeren kan skee, men derimod ikke fra indhegnede og dyrkede Marker, forinden Godtgjørelse derfor er bestemt ved lovlig Tare, saafremt mindelig Forening ei derom kan opnaaes.

§. 29.

Den Godtgjørelse, som efter §§. 25, 27 og 28 udbetales Vedkommende, tillægges de øvrige Veiomkostninger, og udredes efter de samme Regler, som ihenseende til disse ere fastsatte (§. 2).

Tarationsforretningerne afholdes paa Veivæsenets Bekostning.

§. 30.

Erstatning for Afstrædelse af Jord til Bygdeveie, paaligger det vedkommende Bygd at udrede.

## §. 31.

Ret til Erstatning for Skade, som maatte være Nogens Grund tilføjet i Anledning af Veiarbejde, bortfalder, naar Vedkommende ikke fordrer Erstatningen inden 1 Aar efterat Skaden er skeet.

## §. 32.

Ingen maa forhindre Veibestyrelsen fra at give det Vand, der er til Skade for Veien, fornødent Afløb.

## §. 33.

Ved Hovedveiene bør paa hver  $\frac{1}{2}$  Miil oprettes Milepæle, hvilke gives forskjellig Dannelselse, eftersom de vise enten hele eller halve Mile. I ethvert af Rigets 4 Stifter bør Heel-Milepælene med tydelig Tal vise Afstanden fra Stifts-staden.

## §. 34.

Hvor to eller flere Hovedveie støde sammen, bør opsættes Veivisere med tydelig Paategning om, hvorchien enhver Veie fører.

## §. 35.

De med Milepæles og Veiviseres Anskaffelse og Opsættelse forbundne Omkostninger, udredes ved Ligning paa ethvert Amts Matriculskyld.

## §. 36.

Til at betegne Delet mellem Rodernes saavel som mellem enkelte Gaardes Veistykker, skal Rodemesteren besørge opsat Stolper, forsynede, de første med Rodens No., og de sidste med Gaardens Navn. De anskaffes af vedkommende Rode, paa dens Bekostning.

## §. 37.

I Henseende til de over Kjøbstæders Grund gaaende Veie, skulle de ovennævnte Forskrifter ogsaa følges, forsaavidt de der ere anvendelige.

## §. 38.

Naar Veiarbejde foreskalder, hvis Omkostninger enten skulle lignedes paa hele Rigets Matriculskyld, eller udredes af Statscassen (§. 23), ere de tilgrænsende Bygders Gaardbrugere forpligtede til at møde med Heste og Kjøreredsfaber, for at besørge den ved Arbeidet foresaldende Kjørsel af Steen, Træmaterialier, Fyld, o. s. v., imod saadan Betaling, som Amtmanden, efter at have indhentet Oplysning om hvad der er passende, bestemmer. Dog bør ingen tilsiges i de almindelige Aandetider, eller den Dag det paaligger ham at skydse. Ei heller er

nogen Gaardbruger, pligtig imod sin Villie at forrette Kjørsel længere Tid end 6 Dage aarligen for hver Hest han holder.

§. 39.

Naar Hovedveie anlægges eller omlægges, og de derpaa medgaaende Omkostninger udredes af vedkommende Amt, ere Gaardbrugerne i det Thinglaug, gennem hvilket Veien gaaer, forpligtede til, saavidt muligt, i Forhold til enhver Gaards Størrelse og Godhed, efter Tilføjelse at forrette Veiarbeide uden Betaling, dog saaledes, at Opsidderne paa de største Gaarde ikke blive paalagte at arbejde længere end 8 Dage hver Sommer, og Opsidderne paa de mindre Brug i forholdsmaessig kortere Tid. Dette Arbeide vedvarer aarligen indtil Veien er færdig. Fogden og Sorenskriveren skulle i Forening med Lensmanden og Nodemesteren bestemme det Forhold, der ihenseende til Arbeidsdagenses Antal skal finde Sted mellem de forskjellige Gaarde. En Dags Arbeide med Hest og Karl regnes for 2 Dage. Arbeidstiden er fra Klokken 6 om Morgen til 12 Middag, og fra Klokken 2 Eftermiddag til Klokken 7 Aften, med  $\frac{1}{2}$  Times Ophold mellem 9 og 10, og 4 og 5.

§. 40.

Fra det i §§. 38. og 39. omhandlede Veiarbeide skulle Postbønder, faste Lodser, Veinspecteurer, Lensmænd og Veinodemestrene være fritagne, dog kun for de Gaarde, hvilke de selv beboe.

§. 41.

Gengang om Aaret tilføjedes hver Nodes Mandskab til almindeligt Veiarbeide (§§. 9 og 11), hvilket skal foretages strax efter Plougaanden, og være udført inden den Tid, Amtmanden bestemmer. Findes derefter nogen Mangel paa Veien, foranstaltes den istandsat for den eller de Forsømmeliges Regning.

§. 42.

Ingen Gaard eller Gaardepart bør for Fremtiden være undtaget fra den bestemte Kodeinddeling, i hvad Privilegium eller Forret dens Eier eller Besidder end ellers maatte være forundt, med mindre noget District skulde være saa affjedes beliggende fra Hovedveiene, at det ikke kan tillægges noget Veistykke at vedligeholde, i hvilket Tilfælde vedkommende Opsidderne skulle, istedenfor Arbeide, give til Amtets Veicasse et vist Pengebidrag aarlig, hvis Beløb bestemmes af Amtmanden paa Kongens Approbation.

## §. 43.

Huuseiere under matriculeret Jord og Huusmænd skulle paa det Veistykke der er tillagt den Gaard, hvortil de høre, forrette 2 Dages, samt Strandsidder og Jnderster een Dags Veiarbeide aarligen.

## §. 44.

Enhver Kode, saavel paa Hovedveiene som paa Bygdeveiene, skal have sin Formand, der, som hidtil, fører Navn af Bei-Kodemester, og af Veibestyrelsen udnævnes blandt de forstandigste og meest agtede Mænd i Koden.

## §. 45.

Kodemesterens Pligter ere følgende:

- 1) at gaae sine Foresatte tilhaande med de Oplysninger, som af ham maatte æfkes, og at rette sig efter de Instruxer, han fra dem modtager;
- 2) at besørge disses Ordres, Veisager vedkommende, udførte eller omsendte til Gaardbrugerne i Koden;
- 3) at befare Kodens Veistykke til de Tider, som maatte fastsættes i den Instrux, der meddeles ham, og bemærke de Mangler, han maatte forefinde ved et eller andet Veistykke, hvorom han da strax bør vidnesfast underrette den Vedkommende, og paalægge denne ufortøvet at sætte det istand.

Skeer dette ikke uden Ophold, bør Kodemesteren lade Veistykket istandsætte for Angjældendes Regning.

Forefinder han nogen Mangel ved de paa Kodens Veistykke opførte Broer, gjør han strax derom Indberetning til Lensmanden.

- 4) Skulde et Veistykke ved overordentlige Naturbegivenheter, saasom Stensfred, Leerfald, Oversvømmelse o. s. v., befindes saa sterkt beskadiget, at Istandsættelsen ei af den enkelte Gaard, som Veistykket er tillagt, kan iværksættes, bør han uden Ophold gjøre Anmeldelse derom til Lensmanden;
- 5) at besørge de i denne Lov §. 36 ommeldte Stolper opsatte;
- 6) at føre opsyn med alt Vinterarbeide.

## §. 46.

De en Kodemester, som saadan, tilkommende Rettigheder ere:

- 1) at fordre Efterlevelse af de Ordres, han i Veivæsenets Anliggender udsteder;
- 2) at han er frie for det i §§. 38 og 39 samt §. 47, confereret med §. 45 No. 4 omhandlede Veiarbeide for den Gaard, han beboer;
- 3) at han er fri for Arrestantvagt og for at sidde Laugrette;

- 4) at han, naar han har forestaaet Rodemester-Ombudet i 3 Aar, kan for Eftertiden paastaae sig derfra fritaget i ligesaa lang Tid.

§. 47.

Lensmændene ere pligtige at paasee, at det aarlige Veiarbeide bliver forsvarligen udført, samt at befare Thinglaugets Veie den Tid, de efter Amtmandens Bestemmelse (§. 41) skulle være istand, og undersøge, om Arbeidet er forsvarligen og lovmæssigen udført, i hvilken Henseende de nøie bør eftersee om Bestemmelsen i §. 21 er opfyldt. De antegne de Forsømmelser, som maatte befindes, og gjøre derom uden Ophold Indberetning til nærmeste Foresatte, hvorhos de tillige søie Anstalt til, at Veien paa lovbefalet Maade strax bliver istandsat ved leide Folk, paa den Forsømmeliges Bekostning.

Det paaligger Lensmanden, naar det i §. 45 No. 4 nævnte Tilfælde indtræffer, strax at søie de fornødne Foranstaltninger til at faae Veistykket, ved en eller flere Roder om det behøves, sat i fremkommelig Stand, og imidlertid gjøre Indberetning om det Skeete til Veibestyrelsen.

Forøvrigt have Lensmændene at efterleve de Instruxer og Befalinger, som høiere Autoriteter meddele dem.

## Tredie Capitel.

### Om Kjøbstædveie.

§. 48.

Det skal være Magistratens og Politimesterens, eller i de Kjøbstæder, hvor ingen særskilt Magistrat eller Politimester er, Byfogdens Pligt, at søie de til Veienes Istandsættelse og Vedligeholdelse fornødne Foranstaltninger.

§. 49.

Vedkommende Amtmand bør udnævne een af Byens Borgere, til efter meddeelt Ordre at besørge Alt, hvad der ansees fornødent til at istandsætte og vedligeholde Byens Veie. Denne Borger, som fører Navn af Veinspecteur, bør vedblive saadant Ombud i 3 Aar, og imidlertid være fri for Veiarbeide og alle personlige Byrder. Desuden bør der af Veibestyrelsen antages saamange Veie-Rodemestere, som ere fornødne til at have vedbørligt Ofsyn med Arbeidet, hvilke ligeledes ere fritagne for al anden personel Byrde.

## §. 50.

Ingen nye Veie skulle anlægges, eller Forandringer i de nuværende gjøres, forsaavidt de ere indrettede efter nuværende Lovs Bestemmelser, førend Forslaget derom af Byens Formænd er undersøgt, og Magistraten, eller hvor ingen er, Byfogden derpaa har erklæret, samt Amtmandens Approbation er indhentet.

## §. 51.

De Omkostninger, som udfordres til Kjøbstædveies og Broers Anlæg eller Vedligeholdelse, skulle, forsaavidt private Contracter eller specielle Bestemmelser ikke anderledes fastsætte, udredes af vedkommende By.

Beiinspecteuren skal aarligen for de anvendte Summer aflægge Regnskab, hvilket af Byens Formænd skal gjenemgaaes, for at disse kunne paasee, at intet er foretaget, uden det, som af dem paa Byens Vegne ansees at have været nyttigt og nødvendigt. Dette Regnskab revideres og decideres paa den for Commune-Regnskaber bestemte Maade.

## §. 52.

Den Kjørsel, som udfordres til Veies Istandsættelse og Sneeplogens Brug, skal forrettes uden Betaling af de Indvaanere, som holde Heste, hvad enten disse staae i Kjøbstaden eller paa Landeiendom paa dens Grund, og bør Kjørselen gaae rundt efter Tour, og fordeles efter Antallet af de Heste, som holdes.

Dagetallet bør, hvad Sommerarbeidet angaaer, ikke overstige 4 om Aaret, med mindre overordentlige Tilfælde gjøre flere Dages Arbeide fornødent, hvilket Amtmanden bestemmer.

Fra denne Pligts Opfyldelse bør ingen Indvaaner være fritagen, undtagen Beiinspecteuren og Bei-Kodemeisterne.

## §. 53.

De Huuseiere i Byerne og deres Forsteder, som ikke holde Heste, skulle være forpligtede til, at lade forrette andet Arbeide som udfordres, og hvilket fordeles efter Husenes Assurance-Sum, saaledes, at Eieren af et Huus, som staaer i Brandcasen for 200 Spd. svarer dobbelt imod Eieren af et, der kun staaer for 100 Spd. o. s. v., dog saaledes, at Eierne af Huse eller Gaarde, hvis Brandtarter overstige 1000 Spd. ikkun svare Beiarbeide efter denne Sum, og skal ingen Huuseier, der ikke holder Hest, ved Beiarbeide paalægges en større Byrde end der efter §. 52 paaligger de Huuseiere, der holde Heste. For saadant Arbeide ere

Beiinspecteuren og Rodemesterne fritagne, saavel som Beboerne af de Huse, der ere antegnede til Brandforsikring for mindre end 50 Spd.

§. 54.

Magistraten, eller hvor ingen saadan er, Byfogden, skal ved hvert Aars Begyndelse tilstille Beiinspecteuren tvende Mandtal, et over alle de Indvaanere, som holde Heste, med vedføiet Rubrik over disses Antal, og et over de Huuseiere, som ikke holde Heste, med vedføiet Rubrik, der viser Husenes Assurance-Sum. Disse Mandtal skulle stedse ligge til enhver Vedkommendes Estersyn hos Beiinspecteuren.

§. 55.

Tilsigelse til Kjørsel og Arbeide skal skee ved Bei-Rodemesterne efter en Liste, som Beiinspecteuren under sin Haand hver Gang udstæder. De, som holde mere end een Hest, skulle lade møde med en tospændt Vogn eller to Kjærrer og en voren Karl, de, der blot holde een Hest, med en eenspændt Vogn eller Kjærre og Karl, og de, som ei holde Hest, skulle sende duelige og arbeidsføre Folk, hvorhos samtlige Tilsagte skulle medbringe de til Arbeidet fornødne Redskaber.

§. 56.

Med Hensyn til Arendal og Østerrisøer, da forbliver Rescriptet af 16de September 1785 fremdeles i Kraft.

Jøvrigt skal Alt, hvad der om Kjøbstæderne i denne Lov er foreskrevet, og saa gjelde for Ladestæderne, forsaavidt det paa disse maatte være anvendeligt.

## Fjerde Capitel.

### Om Sneeplougkjørsel og andet Beiarbeide om Vinteren.

§. 57.

Enhver Kjøbstad og enhver indeelt Kode paa Hoved- og Bygdeveiene skal anskaffe og stedse i forsvarlig Stand vedligeholde saamange Sneeplouge, som Amtmanden bestemmer. De skulle indrettes saaledes, som det med Hensyn til hver Egns særegne Beskaffenhed kan ansees passende.

§. 58.

Saasnart der er falden 8 til 9 Tommer Sne, bør Sneeplougen kjøres, og denne Kjørsel igjentages, saasnart nye Sne af et Qvarteers Dybde siden falder. Sneeplougen bør kjøres saavidt muligt i lige Linie midt i Veien, at det samme Spor kan følges hele Vinteren.



Hvor Sneen paa enkelte Steder har lagt sig saa fast eller saa høi, at Sneeplougens Brug alene ei er tilstrækkelig, skal desuden saameget Mandskab, som behøves af hver Kode, tilsiges for at skuffe.

## §. 59.

Sneeplougkjørselen paa Hoved- og Bygdeveiene paaligger det Koderne, hver for sit Vedkommende, at forrette, efter den imellem Jordbrugerne iværksatte Classification (§ 11.) Forsaavidt Nogen af disse skulle være saa langt fra boende, at han ikke bekvemmeligen kan deeltage i Arbeidet, skal han være fritaget derfor, imod enten efter fælles Overenskomst, eller hvis denne ei kan opnaaes, efter Amtmandens Bestemmelse, at betale de Øvrige for, hvad de maatte komme til at udføre mere af bemeldte Arbeide, end der ellers maatte tilkomme dem. Er hele Kodens Gaardbrugere for langt fraliggende til at kunne forrette Arbeidet, udføres det af de nærmere Angrænsende, mod Betaling efter nysanførte Regler.

Hvor forestaaende Bestemmelser blive for byrdefulde for enkelte Egne, eller hvor de af andre Aarsager ikke ere anvendelige, skal Amtmanden foranstalte Sneebrydningen paa Hovedveiene udført ved leiede Folk, efter Omstændighederne enten for Veicassens eller for vedkommende Veirodes Regning.

## §. 60.

Opkomne Støb paa Veiene, skal det paaligge den, paa hvis Veistykke Støbet befindes, strax at uthugge samme. Tøvrigt gjælder om Støbhugning det samme, som i §. 59 er fastsat ihenseende til Sneeplougkjørsel.

## §. 61.

Befindes nogen Forsømmelse at være begaaet, ihenseende til Sneeplougkjørsel eller det øvrige Veiarbeide om Vinterne, skal Kodemeesteren uopholdeligen lade det manglende Arbeide udføre ved leiede Folk for den eller de Skyldiges Regning. Det samme paaligger Lensmanden, naar han ved Besøring maatte finde et Veistykke ubrudt, eller uforsvarligen brudt.

## Femte Kapitel.

### Om offentlige Broer.

## §. 62.

Alle Broer paa Hovedveie skulle, hvor Naturhindringer ikke forbyde det, for Eftertiden opbygges af Steen, og (Rækværket iberegnet) være af lige Bredde med Veien.

## §. 63.

Paa Bygdeveie skulde Broerne, efter Amtmandens Bestemmelse, bekostes og vedligeholdes af den Bygd, som det paaligger at vedligeholde Veien.

## §. 64.

I Almindelighet skulde alle paa Hovedveie beliggende Broers Opførelse eller Istandsættelse, naar denne efter Overslag vil koste mere end 100 Spd., efterat en detailleret Forskrift for Arbeidets Udførelse fra vedkommende Veinspecteur er bleven udarbeidet, og en formelig Tarationsforretning, hvor en saadan ansees nødvendig, har været optaget over dets Bekostning, sættes til offentlig Licitation paa Conditioner, som Amtmanden bestemmer, og fastsættes det som en almindelig Regel, at Tarations-, Licitations- og Besigtelsesforretningers Omkostninger skulde, efter Regninger, der bør være reviderede og approberede af Amtmanden, udredes af Entreprenøren, og altsaa fradrages Licitationssummen. Dog kan saadant Broarbeide i de enkelte Tilfælde, hvor vedkommende Departement, paa Grund af Indberetning fra Amtmanden, maatte finde det hensigtsmæssigt, bortaccorderes til Entreprenører, der ere kyndige i Brobygningensarbeide. Dette skal i Særdeleshed finde Sted, naar intet antageligt Bud ved Licitation, som altid først skal prøves, har været at erholde.

Beløbe Omkostningerne paa Broers Opførelse og Istandsættelse derimod ikke til mere end 100 Spd., kan vedkommende Veibestyrrelse lade Arbeidet udføre efter Accord, dog at de Regninger, som derover indgives, ligeledes af Amtmanden revideres og approberes, forinden de udbetales.

Det skal være Pligt for Lensmænd og Veikodemestere, saasnart nogen Mangel ved en Bro opdages, strax at besørge det Fornødne til Broens Istandsættelse.

## §. 65.

Til Beviis for at Arbeidet er forsvarligen udført i Overensstemmelse med Licitations-Conditionerne, skal der, naar Arbeidet paa nye opførte eller istandsatte Broer er færdigt, optages Besigtelsesforretninger derover, ved hvilke Forretninger Veibestyrrelsen bør lade møde. Derimod skal det ihenseende til Broarbeidene, som efter Accord er blevet udført, være tilstrækkeligt, at Veibestyrrelsen attesterer dets lovlige Udførelse.

## §. 66.

Til Broers Bygning skal det være vedkommende Entreprenører tilladt, i Skov og Mark at tage den fornødne Steen, hvor den uden Skade for Eieren,

nærmest er at erholde. Forarsages Skade ved Stenens Fremførsel, skal samme erstattes efter lovlig Tært, saafremt mindelig Forening derom ikke kan opnaaes.

§. 67.

De Træmaterialier, som udfordres til en Broes Opførelse eller Istandsættelse, skulle Skoveierne, naar de ikke derom med Vedkommende kunne forenes, være forpligtede at overlade efter lovlig Taxation, som erholdes uden Beføstning for Skoveierne. Taxation af dobbelt Antal Mænd betales af den, som Forretningen gaaer imod.

Ihenseende til Maaden, hvorpaa den i denne og næstforegaaende §. nævnte Erstatning skal udredes, gjælde de samme Bestemmelser, som i §. 29. ere foreskrevne.

§. 68.

Alle Broer paa Hovedveie, de undtagne, hvor Veibestyrelsen finder det unødvendigt, skulle være forsynede med Rækværk, og ved Enderne af samme med Stolper, hvorpaa sættes Broens Navn.

## Sjette Kapitel.

### Om Veivæsenets Indtægter og Regnskabsførelsen over samme.

§. 69.

Enhvert Amt skal have sin egen Veicasse, der staaer under Amtmandens Bestyrelse, og for hvilken aarligt Regnskab aflægges til vedkommende Departement, paa den Maade, og til saadan Tid, som af Kongen bestemmes. Dette Regnskab bekjendtgjøres ved Trykken, og Exemplarer deraf henlægges paa samtlige Thingsteder i Amtet.

§. 70.

Til denne Veicasse henlægges:

- a) de for Overtrædelse af denne Lov paa Landet faldende Bøder;
- b) det aarlige Pengebidrag, som ifølge §. 42 ydes af de Gaarde, der ere befrie-  
de for Veiarbejde in natura paa Hovedveiene;
- c) hvad der til Bestridelse af Veivæsenets Udgifter aarligen udlignes som For-

skud paa Amtets Matriculskyld (§. 14), hvilket, ligesom det under Litr. b. anførte Bidrag, indkræves af Fogden tiligemed Skatterne.

§. 71.

Af disse Veicassens Indtægter bestrides alle de Veivæsenet vedkommende Udgifter, som ikke efter de gjældende Love paa anden Maade skulle udredes. De udbetales af Fogden efter Amtmandens Udgiftsordre.

§. 72.

I Kjøbstæderne tilfalde Multerne Stedets Kæmmerkasse, som Bidrag til Veitudgifterne.

## Syvende Kapitel.

Om Overtrædelser af denne Lov og de derfor bestemte Straffe.

§. 73.

Hvo som uden Tilladelse af Veibestyrrelsen opfører Huus eller Gjerde nærmere Veiens Grøfter end i §. 18 i denne Lov er fastsat, bør bøde fra 5 til 25 Spd. og sætte Grøften istand igjen, hvis den derved er bleven beskadiget. De saaledes opførte Huse eller Gjerder skulle af Veibestyrrelsen foranstaltes nedrevne, paa vedkommende Eiers bekostning.

§. 74.

Hvo som enten i Veiens Grøfter eller paa dens Kanter, graver Leer, Sand, eller deslige, eller egenraadigen foretager nogen Forandring paa Veien eller dens Grøfter, skal paa egen Bekostning istandsætte Veien, og desuden straffes med Bøder fra 2 til 10 Spd. Kan den Skyldige ei opdages, bør det Beskadigede istandsættes af Roden, eller paa dens Bekostning.

§. 75.

Ingen maa paa Veien eller i Grøfterne hensætte eller henlægge Noget, som kan hindre Færsele og gjøre den farlig eller vanskelig for de Reisende, under Straf af en Mulet fra 1 til 5 Spd., og skal den, som handler herimod, strax

bortskaffe det Henlagte, i hvis Mangel saadant besørages efterkommet af Veibestyrrelsen paa den Skyldiges Bekostning.

## §. 76.

Paa Hovedveiene maae herefter ingen Grinder eller Led opsættes, hvor disse hidtil ikke have fundet Sted, med mindre Veibestyrrelsen, paa Grund af særdeles Omstændigheder, tillader det. Handler Nogen herimod, da bør han bøde 2 Spd., og skal Grinden for hans Regning af Lensmanden eller Rodemesteren besørages nedreven og bortført.

## §. 77.

Creature maae ikke tøires paa Veien, eller i dens Grøfter, heller ikke slippes til Græsning paa de Veie, som ere omgivne med Hegn, under en Mulct af 60 Skilling for hvert.

## §. 78.

Naar Kjørende mødes, skulle de være forpligtede til, saavel med som uden Læs, at holde til høire Side, og ikke at benytte mere end den halve Deel af Veien. Den anden halve Deel skal benyttes af de Mødende eller Forbikjørende.

Overtrædelser af de i denne §. indeholdte Forskrifter straffes med en Mulct af 1 Spd.

## §. 79.

Beskadiger Nogen Milepæle, Træer, Afvisere, Veivisere, Broer, Kælværker, eller andet paa offentlig Veie, skal han ei alene erstatte Skaden, men ogsaa straffes med Bøder fra 5 til 25 Spd.

## §. 80.

Amtmændene ere bemyndigede til, forsaavidt Omstændighederne tillade det, at forbyde Brugen paa Hovedveie af saadanne Kjøreredskaber, som beskadige Veien. Et saadant Forbud bør bekjendtgjøres 2 Maaneder førend det sættes i Kraft. Handler siden Nogen mod saadant Forbud, har han forbrudt det ulovlige Kjøreredskab til Ungiveren, og bøder desuden fra 2 til 5 Spd.

## §. 81.

Gjerder, som hælde ud over Veien, skulle af Lensmanden eller af Rodemesteren foranstattes nedrevne paa Eierens Bekostning.

## §. 82.

Møder Nogen, som er tilsagt til Veiarbeide, ikke til rette Tid (§. 39), da bøder han, om han er tilsagt med Hest, 16 Skilling for hver Time han udebliver, i andet Fald 8 Skilling.

Befindes Nogen Mødende drukken, modvillig, eller udnygtig, eller ei at have medbragt befalet Redskab, ansees han, som han aldeles ikke var mødt, og skal Veibestyrrelsen i ethvert af disse Tilfælde være berettiget til, at antage en anden Mand til Arbeide i den Angjældendes Sted samt paa hans Bekostning. Kan en saadan ikke faaes, bør den Angjældende ved næste Leilighed oparbeide det Forsømte.

## §. 83.

Befindes de Veistykker, som ere Gaardene tillagte, ikke i fuldkommen Stand, inden den Dag de af Lensmanden befares (§. 47), skal den Vedkommende, foruden at Veistykket paa hans Bekostning vil blive istandsat (§. 41), være underkastet en Mulct af 2 Spd.

## §. 84.

Forsømmer nogen Kode at anskaffe det Antal Sneeplouge, som den er paalagt at holde (§. 57), eller findes de ved Eftersyn i ubrugelig Stand, da besørger Lensmanden dem anskaffede for Kodens Regning, og bøder derhos enhver af Kodens Gaardbrugere, som have nægtet at bidrage til Anskaffelsen, 1 Spd.

## §. 85.

Forsømmer Nogen det ihenseende til Veibrydning om Vinteren ham paaliggende Arbeide, straffes han med en Mulct af 2 Spd.

## §. 86.

Viser nogen Lensmand Efterladenhed i Opfyldelsen af de ham ved denne Lov paalagte Pligter, straffes han, efter Forsømmelsens Grad og Sagens Beskaffenhed, med Bøder fra 5 til 20 Spd.

Kodemestere bør i lige Tilfælde ansees med Bøder fra 1 til 4 Spd.

## Ottende Kapitel.

### Om Procesmaaden i de Sager, der angaae Overtrædelser af denne Lov.

#### §. 87.

Enhver Anmeldelse om Overtrædelse af denne Lov skal i Kjøbstæderne skee til den Embedsmand, som bestyrer Politivæsenet, og paa Landet til Fogden eller Lensmanden, hvilke, Enhver for sit Vedkommende, undersøge Sagens Bestaafenhed, og derefter gjøre Indberetning til Amtmanden.

#### §. 88.

Finder Amtmanden Anledning til, at drage Vedkommende til Ansvar, dicterer han dem den for deres Brøde fastsatte Mulct, og bestemmer, ifald noget Arbeide er forrettet, hvorfor Erstatning skal gives, tillige dennes Beløb, hvorefter det forelægges dem, om de ville i Mindelighed betale Mulcten, og i Tilfælde, Erstatningen efter Amtmandens Kjendelse, eller om de foretrække at lade Sagen afgjøre ved Rettergang.

#### §. 89.

Erklære Vedkommende sig tilfreds med Amtmandens Kjendelse, er Sagen dermed afgjort. Kjendelsen tilligemed den Skyldiges Erklæring indføres da, paa Landet af Fogden, og i Kjøbstæderne af Politimesteren, i en af Amtmanden autoriseret Protocol. Erlægges ikke Betalingen til bestemt Tid, kan Udpantning, efter en Udskrift af denne Protocol paa ustemplet Papir, foretages.

#### §. 90.

Vælgte Vedkommende derimod Rettergang, blive de at tiltale for en Politieret, hvor de, saafremt Sagen gaaer dem imod, tillige bør dømmes til at betale alle Omkostninger skadesløse, og til Actor et billigt Sallarium.

#### §. 91.

Indtil den bestemte Beiinddeling (§. 11) er istandbragt, hvilket snarest muligt bør skee, og i det seneste inden 1ste Juli 1826, bliver Veivæsenet at bestyre og Veiarbeidet at udføre paa den hidtil foreskrevne Maade.

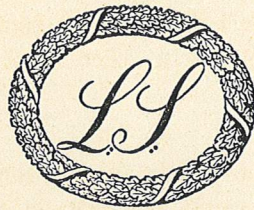
Efterhaanden, som bemeldte Inddeling i ethvert Amt er bleven iværksat, skulle alle hidtil gjældende, saavel almindelige som specielle Love og Anordninger angaaende Veivæsenet, forsaavidt de i denne Lov ikke ere paaberaabte, være ophævede.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte  
denne Beslutning som Lov.

Givet i Gothenborg den 28de Juli 1824.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

**CARL JOHAN**



---

Sommerhielm.

---

J. H. Vogt.



Nas & Wabls Boktryckeri i Oslo